

# OBSAH

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| <b>ÚVOD</b>                                                    | 9  |
| <b>1. Manželství</b>                                           | 10 |
| 1.1 Účel manželství                                            | 10 |
| <b>2. Uzavírání manželství</b>                                 | 12 |
| 2.1 Potřebné náležitosti k uzavření manželství                 | 12 |
| 2.2 Způsoby uzavírání manželství                               | 14 |
| 2.3 Veřejnost a slavnostní způsob prohlášení                   | 14 |
| 2.4 Protokol o uzavření manželství                             | 15 |
| 2.5 Občanský sňatek                                            | 16 |
| 2.6 Církevní sňatek                                            | 17 |
| 2.7 Uzavření manželství v případě ohrožení života              | 17 |
| 2.8 Příjmení manželů a dětí                                    | 18 |
| 2.9 Sňatek v zastoupení                                        | 19 |
| <b>3. Partnerství, registrované partnerství, druh a družka</b> | 20 |
| 3.1 Právní vztahy mezi partnery, kteří nejsou manžely          | 20 |
| <b>4. Překážky vzniku platného manželství</b>                  | 22 |
| 4.1 Neplatnost a neexistence manželství                        | 22 |
| 4.2 Bigamie                                                    | 22 |
| 4.3 Příbuzenství                                               | 24 |
| 4.4 Nezletilost                                                | 24 |
| 4.5 Duševní porucha                                            | 25 |
| 4.6 O neplatnosti manželství obecně                            | 25 |
| <b>5. Vztahy mezi manžely</b>                                  | 28 |
| 5.1 Práva a povinnosti manželů                                 | 28 |
| 5.2 Uspokojování potřeb rodiny                                 | 28 |
| 5.3 Náklady společné domácnosti                                | 29 |
| 5.4 Rozhodování o záležitostech rodiny                         | 29 |
| 5.5 Zastupování mezi manžely                                   | 30 |
| <b>6. Výchova dětí</b>                                         | 31 |
| 6.1 Určení rodičovství                                         | 31 |
| 6.1.1 Určení mateřství                                         | 31 |
| 6.1.2 Otcovství manžela matky                                  | 31 |
| 6.1.3 Popření otcovství nejvyšším státním zástupcem            | 32 |
| 6.2 Zápis do matriky                                           | 32 |

|           |                                                                      |           |
|-----------|----------------------------------------------------------------------|-----------|
| 6.2.1     | Zápisy do matriky u dětí narozených<br>za trvání manželství          | 33        |
| 6.3       | Jméno dítěte                                                         | 33        |
| 6.4       | Příjmení dítěte, jehož rodiče jsou manželé                           | 34        |
| <b>7.</b> | <b>Rodičovská zodpovědnost</b>                                       | <b>35</b> |
| 7.1       | Trestný čin týrání svěřené osoby                                     | 36        |
| 7.2       | Ohrožování mravní výchovy mládeže                                    | 36        |
| 7.3       | Odpovědnost rodičů a postavení manžela rodiče dítěte                 | 36        |
| 7.4       | Podávání alkoholických nápojů mládeži                                | 37        |
| 7.5       | Rodičovství a drogy                                                  | 38        |
| 7.6       | Nedovolené nakládání s omamnými a psychotropními<br>látkami a jedy   | 38        |
| 7.7       | Šíření toxikomanie                                                   | 38        |
| 7.8       | Pozastavení výkonu rodičovské zodpovědnosti                          | 39        |
| 7.9       | Omezení rodičovské zodpovědnosti                                     | 39        |
| 7.10      | Zbavení rodičovské zodpovědnosti                                     | 39        |
| 7.11      | Pozastavení, omezení a zbavení rodičovské<br>zodpovědnosti a výživné | 40        |
| 7.12      | Zastupování dětí                                                     | 40        |
| 7.13      | Střet zájmů                                                          | 41        |
| 7.14      | Správa jmění                                                         | 42        |
| 7.15      | Opatrovník pro správu jmění                                          | 43        |
| 7.16      | Povinnosti dítěte                                                    | 44        |
| <b>8.</b> | <b>Partnerství a děti</b>                                            | <b>45</b> |
| 8.1       | Postavení dětí zrozených mimo manželství                             | 45        |
| 8.2       | Určování otcovství                                                   | 45        |
| 8.2.1     | Určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů                       | 45        |
| 8.2.2     | Popření otcovství určeného souhlasným prohlášením                    | 46        |
| 8.2.3     | Určení otcovství soudem                                              | 47        |
| 8.3       | Jméno a příjmení dítěte                                              | 47        |
| <b>9.</b> | <b>Osvojení</b>                                                      | <b>49</b> |
| 9.1       | Pojem osvojení                                                       | 49        |
| 9.2       | Osvojované dítě a původní rodina                                     | 50        |
| 9.3       | Souhlas opatrovníka                                                  | 51        |
| 9.4       | Předadopční péče                                                     | 52        |
| 9.5       | Zjišťování zdravotního stavu osvojitele a osvojence                  | 53        |
| 9.6       | Příjmení osvojeného dítěte                                           | 53        |
| 9.7       | Důsledky osvojení                                                    | 54        |
| 9.8       | Nezrušitelné osvojení                                                | 54        |
| 9.9       | Zrušení osvojení                                                     | 55        |
| 9.10      | Opětovné osvojení a přeměna osvojení                                 | 55        |
| 9.11      | Partner a osvojení dítěte                                            | 55        |

|            |                                                                |           |
|------------|----------------------------------------------------------------|-----------|
| 9.12       | Poručenství                                                    | 56        |
| 9.12.1     | Povinnosti poručníka                                           | 57        |
| 9.13       | Opatrovnictví                                                  | 58        |
| 9.14       | Výchovná opatření                                              | 59        |
| 9.14.1     | Opatření soudu                                                 | 59        |
| 9.14.2     | Pozastavení výkonu, omezení a zbavení rodičovské zodpovědnosti | 60        |
| 9.14.3     | Pěstounská péče                                                | 60        |
| 9.14.4     | Postavení pěstouna                                             | 61        |
| 9.14.5     | Trvání výchovných opatření                                     | 62        |
| 9.14.6     | Výchovná opatření, manželé a partneři                          | 63        |
| 9.15       | Vyživovací povinnost rodičů k dětem                            | 63        |
| <b>10.</b> | <b>Majetkové vztahy manželů a partnerů</b>                     | <b>64</b> |
| 10.1       | Společné jmění manželů                                         | 64        |
| 10.1.1     | Rozsah SJM                                                     | 64        |
| 10.1.2     | SJM a účast ve společnostech nebo družstvech                   | 67        |
| 10.1.3     | Změna rozsahu společného jmění manželů                         | 67        |
| 10.1.4     | Zákonná přednost společného jmění                              | 69        |
| 10.1.5     | Nakládání se společným jměním                                  | 69        |
| 10.1.6     | Společné jmění manželů a podnikání                             | 70        |
| 10.1.7     | Důsledky rozvodu manželství                                    | 70        |
| 10.2       | Majetek a partneři                                             | 71        |
| 10.2.1     | Podílové spoluvlastnictví                                      | 71        |
| 10.2.2     | Rozhodování spoluvlastníků                                     | 71        |
| 10.2.3     | Zrušení spoluvlastnictví                                       | 72        |
| <b>11.</b> | <b>Manželství, partnerství a dědictví</b>                      | <b>73</b> |
| 11.1       | Způsoby dědění                                                 | 73        |
| 11.1.1     | Dědictví a manželé                                             | 73        |
| 11.1.2     | Dědictví a partneři                                            | 74        |
| <b>12.</b> | <b>Bydlení</b>                                                 | <b>76</b> |
| 12.1       | Způsoby bydlení                                                | 76        |
| 12.1.1     | Právo společného nájmu bytu manžely                            | 76        |
| 12.1.2     | Nájem bytu a rozvod manželství                                 | 77        |
| 12.1.3     | Manželé a nájem družstevního bytu                              | 77        |
| 12.2       | Partneři a nájem bytu                                          | 78        |
| 12.3       | Bytové náhrady                                                 | 79        |
| <b>13.</b> | <b>Výživné</b>                                                 | <b>81</b> |
| 13.1       | Výživné obecně                                                 | 81        |
| 13.1.1     | Vzájemná vyživovací povinnost rodičů a dětí                    | 81        |
| 13.1.2     | Podíl rodičů na výživném                                       | 82        |
| 13.1.3     | Prokazování příjmů rodičů                                      | 82        |

|            |                                                             |     |
|------------|-------------------------------------------------------------|-----|
| 13.1.4     | Neplnění vyživovací povinnosti                              | 84  |
| 13.1.5     | Vyživovací povinnost rodičů k ženatému<br>či vdanému dítěti | 84  |
| 13.1.6     | Obnovení vyživovací povinnosti                              | 85  |
| 13.1.7     | Vyživovací povinnost dětí k rodičům                         | 85  |
| 13.1.8     | Vyživovací povinnost mezi manžely                           | 86  |
| 13.2       | Vyživovací povinnost mezi partnery, kteří nejsou manželé    | 87  |
| 13.2.1     | Práva neprovdané matky                                      | 87  |
| 13.3       | Vyživovací povinnost mezi ostatními příbuznými              | 88  |
| 13.4       | Kritéria výživného                                          | 88  |
| 13.4.1     | Výživné a morálka                                           | 90  |
| 13.5       | Splatnost výživného                                         | 91  |
| 13.5.1     | Splatnost výživného pro dítě                                | 92  |
| 13.5.2     | Výživné a započtení                                         | 92  |
| 13.5.3     | Výživné a promlčení                                         | 93  |
| 13.5.4     | Výživné a změna poměrů                                      | 94  |
| 13.6       | Splnění vyživovací povinnosti za jiného                     | 95  |
| <b>14.</b> | <b>Zánik manželství a partnerství</b>                       | 96  |
| 14.1       | Rozvod                                                      | 96  |
| 14.1.1     | Nesporný čili smluvený rozvod                               | 96  |
| 14.1.2     | Sporný rozvod                                               | 97  |
| 14.2       | Rozvod manželství a nezletilé děti                          | 98  |
| 14.2.1     | Společná, popř. střídavá výchova                            | 99  |
| 14.2.2     | Bránění styku s dítětem anebo jeho nevyužívání              | 100 |
| 14.2.3     | Styk dítěte s prarodiči a sourozenci                        | 101 |
| 14.3       | Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí                 | 101 |
| 14.3.1     | Nářízení a provedení výkonu soudního rozhodnutí             | 101 |
| 14.3.2     | Maření výkonu úředního rozhodnutí                           | 102 |
| 14.4       | Neplacení výživného                                         | 102 |
| 14.4.1     | Trestný čin zanedbání povinné výživy                        | 103 |
| 14.5       | Rozchod partnerů, kteří nejsou manželé                      | 103 |
| <b>15.</b> | <b>Manželé po rozvodu</b>                                   | 104 |
| 15.1       | Změna příjmení                                              | 104 |
| 15.2       | Výživné rozvedeného manžela                                 | 104 |
| <b>16.</b> | <b>Zánik manželství prohlášením za mrtvého</b>              | 106 |
|            | <b>Použité zkratky</b>                                      | 107 |